

Република Србија
ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД
3 ПЖ 7336/15
25.10.2017. године
Београд

ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД, у већу састављеном од судије Александре Поповић, председника већа, судија Младена Николића и Драгољуба Јанковића, чланова већа, у парници тужиоца Пр. АА,, чији је пуномоћник Радослав Ивановић, адвокат из Београда, против туженог SOUTH – EAST LOGISTICS ДОО Лесковац, чији је пуномоћник Богољуб Петровић, адвокат из Лесковца, ради накнаде штете, вредност предмета спора 2.642.236,00 динара, одлучујући о жалби тужиоца, изјављеној против пресуде Привредног суда у Лесковцу П 638/13 од 21.07.2015. године, у седници већа одржаној дана 25.10.2017. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Привредног суда у Лесковцу П. Бр. 638/13 од 21.07.2015. године **и предмет ВРАЋА првостепеном суду** на поновно суђење.

Образложење

Првостепеном пресудом, у ставу I изреке, одбија се као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се тужени обавезе да тужиоцу на име накнаде штете, исплати износ од 23.143,80 EUR, са законском затезном каматом почев од дана подношења тужбе до исплате. Ставом II изреке, обавезан је тужилац да туженом надокнади трошкове парничног поступка у износу од 203.500,00 динара.

Против наведене пресуде, жалбу је благовремено изјавио тужилац из свих разлога прописаних одредбом члана 373 ст. 1 Закона о парничном поступку. У жалби истиче да је првостепена пресуда захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374 ст. 2 тач. 12 Закона о парничном поступку, да је само образложење пресуде неразумљиво, јер суд не даје јасне разлоге за своју одлуку. Даље указује да је тужени, као превозицац, одговоран за губитак или оштећење пошиљке које се догоди од преузимања робе до њене предаје, да је превозицац примио робу што се доказује товарним листом, који је у оригиналу приложен, а товарни лист је сачинило лице, превозник кога је послао тужени, због чега тужени сноси одговорност, а не тужилац, при чему је након извршеног утовара тужиоцу је од стране туженог испостављен рачун за превоз. Даље истиче да је нестатак робе, од стране ББ, пријављен у Италији по налогу, ВВ, што се доказује мејлом од 29.04.2015. године, на који се суд није ни осврнуо, при чему у мејлу ВВ такође наводи да се након детаљне претраге установило да фирма „Inter big srl“ је већ позната полицији и да је раније вршила преваре.

У жалби се даље наводи да је тужилац као савестан привредник у границама својих могућности, извршио исплату за преузету робу, и то по фактури која гласи на 23.140,00 Еур, а плаћено је 18.000,00 Еур, те даље у смислу жалбених навода предлаже да се првостепена пресуда укине.

У одговору на жалбу тужиоца, тужени је у смислу навода из одговора на жалбу оспорио све наводе из жалбе и предложио да се првостепена пресуда потврди, а жалба тужиоца одбије.

Испитујући правилност побијане пресуде, на основу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку, Привредни апелациони суд је нашао да је жалба тужиоца основана.

Првостепена пресуда донета је уз постојање битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 ст. 2 тач. 12 Закона о парничном поступку, на коју повреду основано у жалби указује тужилац.

Првостепени суд није дао јасно образложење за своју одлуку, дати разлози су у појединим деловима међусобно противречни, а изостали су разлози о битним чињеницама, услед чега побијана пресуда има недостатака због којих се њена правилност за сада не може испитати.

Према разлозима првостепене пресуде, неспорно је да је тужилац своју радњу, која се бави продајом воћа, основао 26.02.2013. године, те да је прекинуо обављање делатности 15.05.2013. године.

Даље је неспорно да је тужилац у неколико наврата увозио робу – поврће од истог добављача „Bio mediteraneo“ из Италије, те је неспорно да је тужилац био у пословном односу са туженим, пре спорног догађаја, јер је преко туженог 16.04.2013. године, увезао одређену количину поврћа и посао је окончан на задовољство обе стране.

Неспорно је да је предметни спор и уговарање започето 23.04.2013. године и неспорно је да се тужени, у конкретном случају, појављује као превозник. Такође је неспорно да је тужени ступио у контакт са превозником из Италије „Inter big“ што је видљиво из понуде „Inter biga“ о условима и начину превоза одређене количине поврћа из Италије до Београда.

Даље је било неспорно да је до нестанка робе дошло 27.04.2013. године, што се потврђује из записника карабињера Сицилија – Акате

Првостепени суд закључује да је спорно ко је преговарао између тужиоца и туженог, јер по казивању тужиоца, АА, исти је сам преговарао са туженим, ГГ.

Суд не прихвата ову тврдњу тужиоца у погледу преговарања, обзиром да је прихватио као валидан и исправан документ, записник италијанских карабињера о пријављеној крађи, који документ је неспоран, где се сведок ББ на записнику изјашњава да је посао уговорио тужилац. Суд поклања веру исказу сведока ВВ где иста наводи да је уговарање извршио ББ.

Првостепени суд закључује да се поставља логично питање да ли је целокупни посао и овај пословни однос са туженим предузео и окончао ББ или тужилац АА, па је нејасно због чега (како наводи тужилац) ББ за њега обавља спорни посао из пријатељских разлога, а АА није навео да ББ од посла има користи, при чему суд на основу казивања ББ, утврђује да су њих двојица, тужилац и ББ, у пословно – ортакчком односу.

Првостепени суд даље наводи да, ако се прихвати као неспорна чињеница, а што је наглашено у фактури, да је вредност робе 23.143,80 Еур, и прихвати чињеница да је тужилац уплатио 18.000,00 Еур, преко „Агрикол банке“, како је онда могуће да тужилац исплаћује добављачу по рачунима од 29.04.2013. године, 30.04.2013. године и 07.05.2013. године, робу коју није добио, а овако логично

питање произилази из чињенице да ако је тужилац имао намеру да исплати добављача, зашто то није урадио у целости већ је (како то наводи тужилац) остао дужан добављачу још око 4.600,00 Eur, а прекинуо је обављење делатности.

Првостепени суд, на основу налаза и мишљења вештака графолошке струке, утврђује да Товарни лист није издао превозник „Интер биг“, већ је да Товарни лист могао да сачини било ко, обзиром да је рађен ручно и суд закључује да роба није ни утоварена. У том смислу, на основу заједничког налаза и мишљења вештака економско – финансијске струке и вештака графолошке струке, утврђује, да се појављује разлика у оригиналу и копији рачуна 45 Ц /14, па исти суд не прихвата као валидан документ.

Даље, према налажењу првостепеног суда, како на међународном товарном листу бр. 79 од 26.04.2013. године, постоје одређени недостаци у пољима обрасца, и то у пољу 23 недостаје потпис и печат превозника „Интер биг“ из Италије, то нема доказа да је предметну робу примио наведени превозник. Овај закључак првостепеног суда, по налажењу првостепеног суда, потврђује чињеница да тужилац на коме је терет доказивања, није доставио доказе у оригиналу са детаљним обавештењем банке са копијом Swift поруке о извршеном плаћању тужиоца према испоручиоцу робе „Био Медитеранеа“ која је била предмет фактурисања у рачуну 45 Ц /13 и међународног товарног листа бр. 79.

Првостепени суд закључује да нема одговорности на страни туженог због наведеног губитка пошилике робе, јер је проузрокован узроцима који се нису могли предвидети ни избећи или отклонити, сагласно члану 671 ст. 1 Закона о облигационим односима. Закључак је првостепеног суда да се ради о преварној намери на страни тужиоца, и то ако се пође од претпоставке да је роба утоварена, да робу не прати документација, а што се утврђује из изјаве ББ, да роба нема документацију везану за царинске прописе и царину, како би могла да изађе из Италије, па суд утврђује да роба уопште није требала да изађе из Италије, пут Београда и Србије, ако је она уопште и била утоварена, што у својој изјави говори ББ.

Полазећи од горе наведеног, првостепени суд примењујући правила о терету доказивања, из члана 231 Закона о парничном поступку, одбија тужбени захтев тужиоца у целости.

У конкретном случају, из списка произилази да је у питању превоз робе друмом, да је реч о превозу робе уз накнаду на возилима, а да се место преузимања и место опредељења налази у два различита државама од којих је једна Србија. Прецизније, био је уговорен превоз робе из места у Италији до места у Србији.

Имајући наведено у виду, полазећи од одредбе члана 1 тач. 1 Конвенције о уговору за међународни превоз робе друмом (ЦМР) која је ратификована Уредбом објављеном у „Службеном листу ФНРЈ - Међународни уговори и други споразуми“ бр. 11/58, то у конкретном случају, на спорни однос парничних странака као материјални пропис има се применити наведена Конвенција о уговору за међународни превоз робе друмом.

Остало је нејасно, да ли је првостепени суд утврдио да предметна роба није предата превознику из Италије кога је ангажовао тужени или је првостепени суд утврдио да је роба ипак утоварена, јер и ту претпоставку наводи у образложењу. У том смислу, дати су нејасни и недовољни разлози, а реч је о битној чињеници за решење спорног односа парничних странака.

Првостепени суд није дао разлоге о битним чињеницама, а што основано указује у жалби тужилац, да је овде тужени превозник у спорном односу који је

тужени ангажовао превозника из Италије и да је од стране туженог упућено обавештење о регистарским ознакама возила које ће преузети робу, а које је возило и назначено и у Товарном листу, при чему првостепени суд као неспорно утврђује да је тужени ступио у контакт са превозником из Италије „Inter big“ што је видљиво из понуде „Inter biga“ о условима и начину превоза одређене количине поврћа из Италије до Београда.

Даље, првостепени суд не даје разлоге о битним чињеницама које произилазе из мејла који је, ВВ, упутила 29.04.2013. године, којим се тражи од ББ да пријави крађу робе полицији, као и да је након претраге података у фирми преко италијанских клијената добијено сазнање да је фирма „Интер биг“ већ позната италијанској полицији и да је извршила крађу челика, вредног 50.000,00 Еур. О наведеним доказима које је доставио тужилац, првостепени суд се не изјашњава, тј. не даје разлоге о чињеницама које произилазе из ових доказа, а које су такође битне за решење спорног односа.

Према члану 3 Конвенције о уговору за међународни превоз робе друмом, у смислу те Конвенције, превозилац је одговоран за радње и пропусте његових представника и службеника и свих других лица чијим се услугама он користи за извршење превоза, кад такви представници, службеници и друга лица поступају у оквиру њиховог запослена, као да су такве радње и пропусти били његови сопствени.

Према члану 4 Конвенције, Уговор о превозу биће потврђен испостављањем Товарног листа. Одсутност, неисправност или губитак товарног листа неће имати утицај на постојање или ваљаност Уговора о превозу, који ће остати подложен одредбама ове Конвенције.

Према одредби члана 17 тач. 1 наведене Конвенције, превозиоц је одговоран за потпун или делимичан губитак робе и за оштећење исте које наступе од времена преузимања робе до времена испоруке, као и за ма какво закашњење у испоруци.

Према тач. 2 истог члана, превозиоц ће бити ослобођен одговорности одговорности ако је губитак, штета или закашњење проузроковано погрешном радњом или нехатом потражиоца, инструкцијама потражиоца које нису дате као последица погрешке или нехата од стране превозиоца, природном грешком робе или околностима које превозилац није могао избећи, и последицама које није могао спречити.

Имајући у виду горе наведене одредбе Конвенције о Уговору за међународни превоз робе друмом, остао је нејасан и недовољно образложен закључак првостепеног суда да се у овом случају ради о преварној намени на страни тужиоца. Овакав закључак првостепени суд изводи као претпоставку, а не као јасно утврђење.

Осим горе наведеног, од стране првостепеног суда изостали су јасни и довољни разлози о извршеном плаћању од стране тужиоца лицу од кога је купио робу која је била предмет превоза. Остало је нејасно, да ли је првостепени суд утврдио да је тужилац платио робу и то износ од 18.000,00 Еур, или није платио тај износ. Суд у закључивању, и у овом случају, полази од претпоставки, али не даје јасне разлоге да ли је плаћање извршено у наведеном износу или не.

Због свега горе наведеног, првостепену пресуду је ваљало укинути.

У поновном поступку, првостепени суд ће полазећи од примедби из овог решења, те имајући у виду да се у овом случају примењује Конвенција о уговору за међународни превоз робе друмом (ЦМР) отклонити битну повреду поступка на коју је указано.

Наведено подразумева да првостепени суд да довољне и јасне разлоге о уговорном односу у ком су се налазили тужилац и тужени, да ли је тужени као превозник ангажовао фирму „Интер биг“ као друго лице чијим се услугама користио (при чему то произилази из писмених доказа у којима су наведене и регистарске ознаке возила које ће преузети робу). Даље, првостепени суд треба да да јасне и довољне разлоге да ли је предметна роба коју је тужилац купио од фирме „Bio Mediterranea“ утоварена и да ли је примљена на превоз од стране превозника „Интер биг“ из Италије или није уопште утоварена, а да о наведеном да довољне и јасне разлоге, при чему неће полазити од претпоставки.

Првостепени суд ће дати и јасне разлоге о чињеницама које произилазе из мејла од 29.04.2013. године, који је упућиван од стране ВВ, ББ, те ће оценити значај чињеница које произилазе из спорног мејла у односу на одговорност туженог. Првостепени суд треба да да и јасне разлоге у погледу чињеница које произилазе из рачуна које је тужени испоставио тужиоцу за превоз, а који је од 26.04.2013. године.

Осим наведеног, уколико првостепени суд закључује да превозник, овде тужени, треба да буде ослобођен одговорности, у смислу члана 17 тач. 2 Конвенције о уговору за међународни превоз робе друмом, потребно је да да довољне и јасне разлоге о разлозима због којих сматра да не постоји одговорност туженог.

Даље је потребно да првостепени суд разјасни неслагање које постоји у рачунима које је доставио тужилац, а које му је рачуне испоставио продавац робе у Италији, јер на оригиналном рачуну који је доставио тужилац је ознака рачуна 45 Ц / 2014, а датум 26.04.2013. године, док је на фотокопији коју је доставио ознака 45 Ц / 2013 са датумом 26.04.2013. године, при чему из Потврде банке Credit Agricole, коју првостепени суд такође није ценио (потребно је да је цени), произилази да је плаћање на које се позива тужилац извршено по про-фактури бр. 45 Ц / 13. У том смислу, потребно је утврдити, а је терет доказивања на тужиоцу у односу на коју робу и по којој фактури је тужилац вршио плаћање продавцу у Италији и да ли је то управо она роба која је била предмет превоза, од чега зависи и право тужиоца на накнаду штете.

Када првостепени суд поступи по горе наведеном и оцени све доказе у списима, утврдиће чињенично стање и на исто правилно применити материјално – правне одредбе из Конвенције о уговору за међународни превоз робе друмом, те ће донети нову и на закону засновану одлуку.

У поновном поступку, првостепени суд ће одлучити о трошковима спора, јер они зависе од исхода спора и успеха странака у спору.

Из наведених разлога, применом одредби члана 391 ст. 1 Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци.

МН/ББ

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА – СУДИЈА
Александра Поповић, с.р.

За тачност отправка